НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ БІОРЕСУРСІВ

«Перспективи розвитку галузей кролівництва та звірівництва в умовах воєнного та повоєнного стану»

Prospects for the Development of Rabbit Breeding and animal fur farming in Wartime and Post-War Conditions»

Матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (07 квітня 2026 року)

Materials of the international scientific and practical online conference (April 07, 2026)

Черкаси - 2026

ЗМІСТ

ТВАРИННИЦТВО

Anton POCHUKALIN
BREEDING OF FOXES AND NUTRIA WITHIN THE CONTROLLED POPULATION OF UKRAINE'S FUR FARMING SECTOR 6

Олександр БОЙКО, Олександр ГАВРИШ
СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІТЧИЗНЯНОГО КРОЛІВНИЦТВА: ЗБЕРЕЖЕННЯ ГЕНОФОНДУ В УМОВАХ ВОЄННОЇ КРИЗИ 9

Олексій ГОНЧАР, Тетяна ОСОКІНА
КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ КРОЛІВНИЦТВА В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД 15

Олег ДОВБНЕНКО
ЕЛЕКТРОТЕХНОЛОГІЧНІ СПОСОБИ ОЧИЩЕННЯ ТА ЗНЕЗАРАЖЕННЯ ПОВІТРЯ ТВАРИННИЦЬКИХ ПРИМІЩЕНЬ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НОРМОВАНИХ ПАРАМЕТРІВ МІКРОКЛІМАТУ 23

Людмила ЗЛАМАНЮК
ВОДНИЙ СЛІД ПРОМИСЛОВОГО КРОЛІВНИЦТВА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ 29

Іван ІВАНИЦЬКИЙ, Микола ШАРАН, Ірина ЯРЕМЧУК
ЯКІСТЬ ЕЯКУЛЯТІВ КРОЛІВ І КНУРІВ ЗА ЗГОДОВУВАННЯ КОМПЛЕКСНИХ ЛІПОСОМАЛЬНИХ ДОБАВОК В УМОВАХ ТЕПЛОВОГО СТРЕСУ 32

Ігор ЛУЧИН, Юлія СОТНІЧЕНКО
ЕФЕКТИВНІСТЬ НОВИХ КОРМОВИХ ПРЕПАРАТІВ У ГОДІВЛІ КРОЛІВ ЗА ІНТЕНСИВНОГО ВИРОЩУВАННЯ 34

Микола НЕБИЛИЦЯ, Олександр БОЙКО, Олександр ГАВРИШ, Олексій ГОНЧАР, Олександр ВОЛОЩУК, Тетяна ОСОКІНА
ВПЛИВ ЕМІСІЇ МЕТАНУ ВІД ОБ'ЄКТІВ КРОЛІВНИЦТВА НА ЯКІСТЬ ПОВІТРЯ РОБОЧОЇ ЗОНИ І ДОВКІЛЛЯ 38

Анна Невесенко, Наталія Яремич
ХУТРОВІ АУКЦІОНИ СВІТУ В ПЕРІОД 2020-2025: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 43

Діана Омельчук, **Тарас Якубець**
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ПЛЕМІННОЇ ЦІННОСТІ КРОЛІВ 48

Дмитро ПЕРІГ, Ігор ЛУЧИН, Юрій ЛУНИК, Микола ПЕРІГ
ПРОДУКТИВНІСТЬ НОРОК В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЇХ ТИПУ 50

Юлія СОТНІЧЕНКО
КРОЛІВНИЦТВО – ПЕРСПЕКТИВНА ГАЛУЗЬ ТВАРИННИЦТВА 53

Людмила СТЕПАНЧУК
НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ АДАПТИВНИХ СТРАТЕГІЙ ГОДІВЛІ В КРОЛІВНИЦТВІ В УМОВАХ ДЕФІЦИТУ ТРАДИЦІЙНИХ КОРМОВИХ РЕСУРСІВ 56

Ігор ЛУЧИН Євгенія ТКАЧ
ВПЛИВ ПІДКИСЛЮВАЧА КОМБІКОРМУ НА РЕПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ КРОЛЕМАТОК 58

Дмитро УМАНЕЦЬ
ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДІВ СИНХРОНІЗАЦІЇ ОХОТИ У КРОЛЕМАТОК: ВІД ГОРМОНАЛЬНОЇ СТИМУЛЯЦІЇ ДО ПРИРОДНОЇ БІОСТИМУЛЯЦІЇ 62

Руслана УМАНЕЦЬ
МОНІТОРИНГ БЛАГОПОЛУЧЧЯ КРОЛІВ: ВІД КЛАСИЧНИХ СИСТЕМ ДО БЕЗКЛІТКОВОГО УТРИМАННЯ 65

Ольга ШАПОВАЛ
ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ КРОЛІВНИЦТВА 67

Євгеній ШЕВЧЕНКО
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СЕЛЕКЦІЙНО-ПЛЕМІННІЙ РОБОТІ ТВАРИННИЦТВА 72

Тарас Якубець, Василь Бочков
ОЦІНКА ВАРІАНТІВ ПІДБОРУ САМЦІВ БАТЬКІВСЬКОЇ ФОРМИ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ М’ЯСА КРОЛІВ 74

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Nina DANKEVYCH, ArtemDANKEVYCH
PODODERMATITIS – A COMPLEX PROBLEM IN RABBITS 78

Mariana CARAMAN
MIXED RESPIRATORY INFECTIONS WITH PASTEURELLA SPP. AND BORDETELLA SPP. IN RABBIT FARMS 81

Дмитро ГАДЗЕВИЧ, Ольга ГАДЗЕВИЧ
РОЛЬ *BORDETELLA BRONCHISEPTICA* ЯК ТРИГЕРНОГО ФАКТОРА У РОЗВИТКУ ПАСТЕРЕЛЬОЗУ КРОЛІВ: КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЛІТЕРАТУРНИХ ДАНИХ ТА РЕЗУЛЬТАТИ 4-РІЧНОГО МОНІТОРИНГУ 84

Олесь ГАМЕРНИК, Ярослав ЛЕСИК
БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ КРОЛІВ ПІСЛЯ ВІДЛУЧЕННЯ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТІВ БДЖІЛЬНИЦТВА 87

Євген ДЗЕНЬ, Оксана ШТАПЕНКО, Наталія РИБАЛЬЧЕНКО, Наталія БРУХ
ВПЛИВ ПРОБІОТИЧНОГО ШТАМУ *BACILLUS SUBTILIS* НА МЕТАБОЛІЧНИЙ ПРОФІЛЬ СИРОВАТКИ КРОВІ КРОЛІВ 90

Юлія ДУДА, Людмила КОРЕЙБА
ЕКОЛОГІЧНІ ТА ЕПІЗООТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРОНГІЛОЇДОЗУ І ПАСАЛУРОЗУ КРОЛІВ 93

Орест КАЦАРАБА, Оксана Дмитрів, Дмитро Кацараба
ОЦІНКА ЯКОСТІ СПЕРМИ КРОЛІВ ЯК ІНДИКАТОР РЕПРОДУКТИВНОЇ ЗДАТНОСТІ САМЦІВ 96

Людмила КОРЕЙБА, Юлія ДУДА, Владислав ЧУМАК
ЕФЕКТИВНІСТЬ І РИЗИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ГОНАДОТРОПІНІВ ТА ЇХ АНАЛОГІВ ДЛЯ СТИМУЛЯЦІЇ ОВУЛЯЦІЇ У КРОЛИЦЬ 99

Роман САЧУК, Тетяна ВЕЛЕСИК, Ярослав СТРАВСЬКИЙ
РОЗРОБКА ЕТАПУ ПРОБОПІДГОТОВКИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ 8-А-ГІДРОКСИМУТИЛІНУ У М'ЯЗОВІЙ ТКАНИНІ КРОЛІВ МЕТОДОМ ВЕРХ–МС/МС 102

Оксана КЛІПАЧ, Оксана ШТАПЕНКО, Євген ДЗЕНЬ, Оксана СВАРЧЕВСЬКА
БІОХІМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ КРОВІ ТА ГОРМОНАЛЬНИЙ СТАТУС КРОЛЕМАТОК ЗА ДІЇ НАНОСОМАЛЬНОГО ПРЕПАРАТУ НАНОЧАСТИНОК КУПРУМУ 105

Володимир ЗАЖАРСЬКИЙ, Альона СОСНИЦЬКА, Анатолій ПАЛІЙ
МІЛІАРНИЙ ТУБЕРКУЛЬОЗ КРОЛИКІВ ІНДУКОВАНИЙ *MYCOBACTERIUM BOVIS* 109

ТВАРИННИЦТВО

УДК 636.932.3/.934.2.082(477)

BREEDING OF FOXES AND NUTRIA WITHIN THE CONTROLLED POPULATION OF UKRAINE'S FUR FARMING SECTOR

Anton POCHUKALIN,
Candidate of Agricultural Sciences,
Senior Researcher
of the Laboratory of Dairy Cattle Breeding
PoAnYe@ukr.net
ORCID: 0000-0003-2280-5371
Institute of Animal Breeding and Genetics nd. a. M.V. Zubets of NAAS

An analysis of the global market showed that mink, 2% by silver-black fox, and 3% by other species account for 95% of fur production. The largest exporters of mink fur (data for 2020–2024) remain Denmark (about 17 million pelts or 25–30% of the global market), Poland (5 million pelts or 12–15%), and the Netherlands (4 million pelts or 10–12%). Among the leaders, the United States (10–11%) and China (6–8%) should also be noted. As for Ukraine, it exports about 1 million mink pelts, and its share in global production is approximately 1%.

Over the past five years, fur farming worldwide has undergone significant changes that have led to a reduction in pelt production. From 2020 to 2023, production volumes decreased from 33 million to 15 million pelts. Among the main factors affecting production, it is important to note the ban on industrial fur farming in European Union countries (1, 2).

The aim of the study. To determine the dynamics of the controlled population of foxes and nutrias in Ukraine, to identify regions of their distribution, and to assess variability in reproductive performance.

Materials and methods. The State Register of Breeding Subjects in Animal Husbandry for the period 2002–2024 was used to achieve the objective. Comparative and analytical methods were applied.

Results of the study. Fur farms in Ukraine breed two color types of foxes: silver and silver-black. The silver-black fox – the most common for cage housing (black coloration with the presence of silver guard hairs on the back and sides) was introduced into Ukraine in the 1960s–1970s. During this time, its biological characteristics have been studied, and its line and genetic structure have been developed (3-5).

The main regions where the controlled population of silver-black foxes was concentrated included four oblasts of Ukraine: Dnipropetrovsk, Lviv, Poltava, and Kharkiv. Instability in maintaining breeding fox populations was observed at the farm level. According to the State Breeding Register, reporting data were submitted for only one year by PFE "Norka" in Dnipropetrovsk region (880 animals, including 112 males and 395 females in 2009) and by PE "Mag" in Poltava region (306 animals, including 51 males and 255 females in 2003). The longest-term improvement of breeding traits in silver-black foxes was carried out by LLC "Halychkhutro" in Lviv region, which maintained an average of 790 animals over 9 years (minimum 614 animals in 2005 and maximum 1,143 in 2013), and by JSC Utkivske Fattening Farm in Kharkiv region, where the average stock over 11 years was 430 animals (min = 360, max = 660). These farms had the status of breeding reproducers.

The total controlled population of silver-black foxes over twelve years was as follows: 2002 (370 animals, including 60 males and 310 females), 2003 (666 animals, including 111 males and 310 females), 2004 (360 animals, including 60 males and 300 females), 2005 (1,274 animals, including 135 males and 656 females), 2006 (976 animals, including 176 males and 800 females), 2007 (1,163 animals, including 170 males and 790 females), 2008 (1,112 animals, including 150 males and 695 females), 2009 (1,899 animals, including 245 males and 1,011 females), 2010 (1,095 animals, including 170 males and 899 females), 2011 (1,466 animals, including 216 males and 1,000 females), 2012 (1,499 animals, including 222 males and 1,140 females), 2013 (1,143 animals, including 215 males and 928 females). Variability in the number of offspring per female per litter ranged from 3.9 to 5.1 head.

A small population of silver foxes was also kept at the breeding reproducer of CJSC APO Buzynske in Kyiv region in 2002 (138 animals) and 2004 (47 animals). Reproductive performance, measured as offspring per main female per litter, showed low variability (4 to 5 head).

Nutria (Myocastor coypus) are most commonly raised for the production of dietary and tender meat. Among the advantages of nutria is their high fertility (2.5 litters per year), which does not depend on seasonality (6).

The breeding population of nutria was maintained in Dnipropetrovsk region (breeding reproducers: LLC AF "Olimpex-Agro", LLC "Pryzma") and Donetsk region (breeding farm ALLC "Kindrativske") for 11 years (2002–2012). The dynamics showed that the nutria population during the study period had a wave-like pattern, ranging from 510 to 11,750 animals. In 2002, the breeding population of nutria was 1,342 animals (including 229 males and 1,605 females), followed by: 2003 (1,220 animals, including 45 males and 290 females), 2004 (3,261 animals, including 229 males and 1,605 females), 2005 (8,021 animals, including 780 males and 4,765 females), 2006 (11,707 animals, including 1,240

males and 5,017 females), 2007 (11,707 animals, including 1,240 males and 5,017 females), 2008 (11,750 animals, including 1,100 males and 4,450 females), 2009 (510 animals, including 82 males and 305 females), 2010 (518 animals, including 73 males and 308 females), 2011 (791 animals, including 105 males and 498 females), 2012 (791 animals, including 109 males and 494 females). During 2006–2008, the population belonged to a farm in Donetsk oblast. Variability in the number of offspring per female per litter ranged from 5.0 to 7.0, and annually from 10.4 to 28.0.

Additionally, in 2002 (ALLC "Kindrativske") and 2003 (PE "Aston") in Donetsk region, Canadian nutria were kept. Their total number during the studied years amounted to 5,196 and 3,800 animals, respectively.

Conclusion. The controlled populations of foxes and nutria are located in five regions of Ukraine (Dnipropetrovsk, Donetsk, Lviv, Poltava, and Kharkiv). The number of breeding foxes and nutria during the study period showed a wave-like pattern and depended on the specific fur farm. Valuable genetic material of foxes was maintained in five breeding farms, and of nutria in four.

References

1. Havrysh, O. M., Boiko, O. V., Honchar, O. F., Yaremych, N. V., Nevesenko, A. V. (2025). Analiz stanu haluzi khutrovoho zvirivnytstva v sviti ta Ukraini za period 2020-2025 rr. Efektyvne krolivnytstvo i zvirivnytstvo. Cherkasy. 2025. 11. 47–57. DOI: https://doi.org/10.37617/2708-0617.2025.11.47-57

2. Markov, T., Hristov, M. (2025). Tendencies and perspectives for breeding valuable skin animals in the worldEU and Bulgaria /Overview/. Problemy i perspektyvy innovatsiinoho rozvytku haluzei krolivnytstva ta zvirivnytstva : materialy mizhnar. nauk.-prakt. onlain konf. (4 kvitnia 2025 r.). Cherkasy / NAAN, Cherkaska doslidna stantsiia bioresursiv. Cherkasy, 2025. S. 8–12.

3. Petrash, V. S., Korkh, O. V. (2017). Dynamika chyselnosti ta analiz reproduktyvnoho potentsialu sribliasto-chornykh lysyts za klitkovoho rozvedennia v zvirohospodarstvi. Naukovo-tekhnichnyi biuleten Instytutu tvarynnytstva NAAN. 2017. 118. 121–128.

4. Petrash, V. S., Korkh, I. V., Korkh, O. V. (2018). Vidtvoriuvalna zdatnist sribliasto-chornykh lysyts riznykh linii. Naukovo-tekhnichnyi biuleten Instytutu tvarynnytstva NAAN.2018. 120. 85–93.

5. Shevchuk, T. V. Selektsiino-henetychni osoblyvosti lysyts klitkovoho rozvedennia. Rozvedennia i henetyka tvaryn, 2016. 51. 177.

6. Kotsiubenko, H. A., Riasenko, V. I., Riasenko, Ye. M., Halimov, S. M. (2011). Tekhnolohiia vyrobnytstva produktsii krolivnytstva ta zvirivnytstva. Mykolaiv; MDAU. 2011. 433 s.

Бібліографія

1. Бойко, О.В., Уманець, Р.М., Гончар, О.Ф. та ін. (2024). Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва: навчальний посібник/ Київ: НУБіП України, ЧДСБ НААН.484 с.

2. Гончар О. Ф., Небилиця М. С., Гавриш О. М., Осокіна Т. Г. (2025). Сучасні виклики безпечного утримання кролів. Науковий журнал "Ефективне кролівництв і звірівництво". Вип. 11: 74 –88. DOI: https://doi.org/10.37617/2708-0617.2025.11.74-88.3.

3. Бащенко М.І. (2019). Проєктування інтенсивного виробництва кролятини в Україні Монографія. /Бащенко М.І., Лучин І.С., Бойко О.В., Дармограй Л.М., Гончар О.Ф., Гавриш О.М. - Черкаси : Черкаська дослідна станція біоресурсів НААН, 2019. 212 с. ISBN 978-966-2499-35-3

4. Бащенко М.І. Особливості формування м'ясної продуктивності кролів м'ясо-шкуркового напрямку продуктивності (2020) М.І.Бащенко, О.В. Бойко, О.Ф. Гончар, О.М. Гавриш, Ю.М. Сотніченко // ЗНП «Ефективне кролівництво і звірівництво». –2020. –No 6. –P. 117-124.DOI: https://doi.org/10.37617.

УДК 636.92:631.223.6:628.8

ЕЛЕКТРОТЕХНОЛОГІЧНІ СПОСОБИ ОЧИЩЕННЯ ТА ЗНЕЗАРАЖЕННЯ ПОВІТРЯ ТВАРИННИЦЬКИХ ПРИМІЩЕНЬ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НОРМОВАНИХ ПАРАМЕТРІВ МІКРОКЛІМАТУ

Олег ДОВБНЕНКО
Кандидат технічних наук,с.н.с.,
завідувач відділу автоматизації стаціонарних процесів та електротехнологій,
Інститут механіки та автоматики агропромислового виробництва НААН
dovbnenko@ukr.net
ORCID iD0000-0001-6792-9998

Мікроклімат тваринницьких приміщень безпосередньо впливає на здоров'я та продуктивність худоби, енергоефективність і рентабельність ферми. Його параметри регулюються державними й міжнародними стандартами, а оптимальні значення визначаються науковими рекомендаціями з урахуванням виду, віку та фізіології тварин. [4, 12, 13, 14].